

Sygn. akt VI U 2749/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2015 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: K. Z. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 15 września 2014 r., znak: (...)

w sprawie: K. Z. (1)

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

z udziałem zainteresowanej (...) Sp. z o. o. z siedzibą

w B.

o podstawę wymiaru składek

oddala odwołanie.

VIU 2749/14

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że dla K. Z. (1) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne od listopada 2013 r. stanowi kwota 1600 zł, (a od 1.01.2014 r. kwota 1680 zł.) z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika (...) Sp. z o.o., stwierdzając w uzasadnieniu, że zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego ubezpieczonej z wynagrodzeniem w kwocie 3500 zł miało na celu jedynie uzyskanie przez wnioskodawczynię podwyższonego świadczenia z ubezpieczenia społecznego w postaci zasiłku chorobowego i macierzyńskiego. Wskazane działania podjęte w celu skonstruowania okoliczności pozwalających na zmianę wynagrodzenia zasadniczego za pracę, nie są zgodne z zasadami współzycia społecznego i służą osiągnięciu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych osób ubezpieczonych w tym systemie.

W odwołaniu od tej decyzji skarżąca zarzuciła jej wydanie z naruszeniem przepisów:

1) art.58 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 8 i 22 § 1 k.p. poprzez przyjęcie, że zgłoszenie skarżącej do ubezpieczeń społecznych jako pracownika od dnia 13 listopada 2013r.z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości

3.500,00 zł miało na celu uzyskanie przez Ubezpieczoną wyższych świadczeń z ubezpieczeń społecznych tj. zasiłku chorobowego i macierzyńskiego, .

2) art.13, 78 k.p. w zw. z art.22 k.p., 300 k.p. w zw. z art.65 k.c. i 353¹ k.c. poprzez uznanie za obejście prawa działań pracodawcy, który w zamian za świadczoną przez skarżącą pracę na stanowisku asystentki zarządu wypłacał jej uzgodnione wynagrodzenie oraz uznanie wysokości tego wynagrodzenia za wygórowane,

3) art.7 w zw. z art.77 k.p.a. poprzez dokonanie sprzecznych ustaleń z zebrany w sprawie materiałem dowodowym,

4) art.8 k.p.a, poprzez spowodowanie utraty zaufania skarżącej do organów administracji publicznej;

Wskazując na powyższe naruszenia prawa, skarżąca wniosła o :

1) uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i ustalenie, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne - emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe stanowi wynagrodzenie w wysokości 3.500,00zł.,

2) zasądzenie na rzecz skarżącej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skarżąca wskazała, że skarżąca zawarta z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku pracownika biurowego za wynagrodzeniem zasadniczym 2.500,00 zł brutto miesięcznie plus dodatek dyspozycyjny 1.000,00 zł brutto miesięcznie. Miejszem wykonywania pracy była siedziba firmy. Do obowiązków skarżącej należały sprawy administracyjno – gospodarcze, w szczególności samodzielne prowadzenie sekretariatu, organizowanie i zaopatrzenie firmy w materiały potrzebne do funkcjonowania biura, prowadzenie ubezpieczeń rzeczowych wszystkich składników majątkowych firmy, prowadzenie w porozumieniu z przełożonym firmy spraw administracyjnych, sprawozdawczość, dbałość o czystość, ład i porządek w sekretariacie i gabinecie szefa, sprawy kadrowe – zakładanie, prowadzenie i aktualizowanie akt osobowych, prowadzenie spraw socjalnych pracowników, prowadzenie rejestru zarządzeń i uchwał zarządu firmy, współpraca z przełożonym – ustalanie codziennego dnia pracy, ustalanie planu tygodniowego planu pracy i spotkań szefa, prowadzenie terminarza spotkań, przygotowywanie podróży służbowych, konferencji i narad, czynny udział w przygotowywaniu wizyt gości, obsługa zarządu i gości.

Skarżąca wykonywała także szereg obowiązków związanych z organizacją spółki w początkowej fazie jej powstania, w tym związanych z rekrutacją pracowników. Przed przystąpieniem do pracy skarżąca uzyskała zaświadczenie lekarskie o zdolności do wykonywania pracy na stanowisku pracownika biurowego. Od 4 marca 2014 r. skarżąca stała się niezdolna do pracy z powodu choroby. Wynagrodzenie, które uzyskiwała skarżąca było wynagrodzeniem rzeczywistym - faktycznie jej wypłacanym, a nie tylko określonym w umowie o pracę. Zdaniem skarżącej było ono wynagrodzeniem godziwym, adekwatnym do świadczonej przez nią pracy, której zakres był bardzo szeroki i wiązał się nie tylko z bieżącym funkcjonowaniem spółki, ale także z czynnościami związanymi z jej zawiązywaniem, które niewątpliwie mają skomplikowany charakter.

Niezależnie od powyższego, skarżąca dysponowała odpowiednimi kwalifikacjami do wykonywania powierzonych jej obowiązków - posiada wyższe doświadczenie, prawo jazdy kategorii „B”, znajomość języków obcych, obsługi komputera oraz urządzeń biurowych i uchodziła za osobę godną zaufania, co na początkowym etapie funkcjonowania każdej działalności jest niezwykle istotne.

Wynagrodzenie skarżącej w żadnym razie nie było zatem wygórowane.

vide: wyrok SN z dnia 19 maja 2009 r., Sygn. akt III UK 7/09, z dnia 27 kwietnia 2005 r., Sygn. akt II UZP 2/05).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

W 2012 roku ubezpieczona K. Z. (1) ukończyła studia pedagogiczne. W trakcie studiów ubezpieczona pracowała jako barmanka a następnie zatrudniła się od sierpnia 2009 roku w (...) S.A. jako fakturzystka i kasjer na podstawie umowy o pracę, najpierw na 3 miesiące, a potem na 2 lata za wynagrodzeniem 1800 zł. brutto. Ubezpieczona zajmowała się też archiwizacją faktur. Firma zajmowała się handlem hurtowym napoi i dostarczała towar do sklepów z płatnościami gotówkowymi a kierowcy po zakończeniu każdej trasy rozliczali się w kasie u ubezpieczonej, która musiała przyjąć gotówkę, sprawdzić ją, sprawdzić dokumenty i wystawić tym kierowcom odpowiednie dokumenty. Jej przełożonym w spółce (...) był Ł. B., który następnie założył spółkę (...) Sp. z o.o. w B. razem z M. Z. (1). Ubezpieczona pracowała faktycznie w spółce (...) do lipca 2010r., bowiem zaszła w ciążę i urodziła dziecko w trakcie tego zatrudnienia. Nie przedłużono jej umowy o pracę, bo spółka ogłosiła upadłość i formalnie ubezpieczona pracowała w niej do października 2011 roku. Prezes spółki (...) Sp. z o. o. w B. M. Z. (1) jest mężem ubezpieczonej od czerwca 2013 roku.

Akt notarialny założycielski spółki (...) Sp. z o.o. w B. podpisano w październiku 2013 r. i w listopadzie 2013r. spółka rozpoczęła swoją działalność. W pierwotnym założeniu Spółka miała prowadzić serwis pojazdów samochodowych z wypożyczalnią samochodów zastępczych i taką działalność Spółka prowadziła i prowadzi do dzisiaj. Spółka zajmuje się również transportem ciężarowym. Spółka (...) Sp. z o.o. w B., w której wspólnikami był Ł. B. i M. Z. (2), zakupiła sprzęt do napraw samochodów a wspólnicy własnoręcznie wykonali remont, w wynajętych w grudniu 2013 r. pomieszczeniach. Fizyczne działanie warsztatu samochodowego nastąpiło dopiero w drugiej połowie stycznia 2014 roku. Przyczyną zatrudnienia K. Z. (1) była konieczność zakupu wyposażenia biura, poszukanie lokali na serwis i biuro, prowadzenie negocjacji umów z dealerem samochodowym odnośnie modeli, marki samochodów, które Spółka wzięła w leasing i skompletowanie w tym celu dokumentów. Ubezpieczona została zatrudniona 13.11.2013 r. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony jako pracownik biurowy za wynagrodzeniem 2.500 zł i 1000 zł. dodatku dyspozycyjnego. Pracodawca określił ubezpieczonej zakres czynności na piśmie. Ubezpieczona posługiwała się pieczętą asystentki zarządu. K. Z. (1) nie uczestniczyła w samym remoncie, ale w porządkowaniu po nim. Zakupiła segregatory, komputer i inne urządzenia biurowe co trwało dwa tygodnie i w grudniu 2013r. zajmowała się poszukianiem lokalu na warsztat. Organizacją wyposażenia warsztatu i zakupów do warsztatu zajmował się M. Z. (1). Ubezpieczona w trakcie pracy w spółce podpisywała faktury i notowała je w zeszycie zakupów, odnotowywała też przychodzącą korespondencję, opracowywała korespondencję, która dotyczyła firmy, zajmowała się przyjmowaniem, rejestrowaniem i wysyłaniem poczty, gromadzeniem i przechowywaniem dokumentacji, dotyczyło to też akt osobowych ubezpieczonej i pracownika K., którego zatrudniono w spółce jako mechanika od marca 2014 r. za wynagrodzeniem w wysokości płacy minimalnej. Prowadziła też na brudno notatnik z terminarzem spotkań. Ubezpieczona odbyła jedną podróż służbową. Zakres pracy ubezpieczonej nie był standardowy, nie było sztywnych godzin pracy od 8.00 do 19.00 tylko praca według potrzeb. Dodatek dyspozycyjny przyznano ubezpieczonej za to, że ubezpieczona musiała np. własnym samochodem udać się wieczorem do siedziby firmy i przyjąć samochód od klienta. Ubezpieczona zawierała umowy wynajmu samochodów (w sumie 7umów -pierwsza w grudniu 2013r. a w styczniu 2014 r. zawarła jedynie jedną umowę). Zawarła też dwie umowy odbioru przedmiotu leasingu. Wystawiała wezwania do zapłaty, monitowała w sprawie płatności i przeprowadziła rekrutację pracownika K., prowadziła jego akta osobowe, przeprowadziła rekrutację R. B. (1), który współpracował ze Spółką jako inny podmiot gospodarczy. Od listopada 2013 r. ze spółką współpracowała firma obsługująca Spółkę pod względem księgowym, Ta firma odbierała od ubezpieczonej faktury i rozliczała Spółkę z Urzędem Skarbowym i ZUS-em.

Od 4.03.2014 r. ubezpieczona pobierała wynagrodzenie za czas choroby , od 6.04.2014 r. do 17.06.2014 r. zasiłek chorobowy a od 18.06.2014 r. zasiłek macierzyński. Gdy ubezpieczona odchodziła z pracy na świadczenia chorobowe przekazała swoje obowiązki swojemu mężowi M. Z. (2) i prokurentowi, a częścią jej obowiązków zajęło

się biuro rachunkowo- prawne. Na miejsce ubezpieczonej nie zatrudniono nowego pracownika biurowego. Od 1.10.2014 r. M. Z. (1) został zatrudniony w spółce za wynagrodzeniem w wysokości 2000 zł.

Po raz pierwszy spółka wynajęła samochód klientowi w grudniu 2013 r. Od stycznia 2014 roku spółka dysponowała drugim samochodem do wynajęcia. W drugiej połowie stycznia 2014 roku spółka otrzymała pierwsze zlecenia na naprawy samochodów osobowych i dostawczych do 3,5 tony. W warsztacie pracował od marca 2014 r. mechanik K.. R. B. (2) który prowadził działalność gospodarczą zajmował się zakupem części i materiału do napraw oraz określaniem zakresu napraw i nadzorem nad pracownikiem K.. R. B. (2) pobierał zaliczki i rozliczał się z nich u K. Z. (2). Spółka w okresie zatrudnienia ubezpieczonej posiadała i posiada nadal dwa samochody marki S.. W niektórych miesiącach, samochody były wynajmowane w 100 %. W innych okresach wynajem następował tylko w weekendy, bądź jako samochód zastępczy w trakcie napraw. W lutym 2014 roku spółka zakupiła ciągnik siodłowy i ciągnik M. do świadczenia usług kurierskich oraz ciągnik z naczepą pod wynajem. Prezes M. Z. (1), zajmował się podpisywaniem umów - wynajmu warsztatu, negocjowaniem umów, poszukiwaniem klientów. Od lutego 2014r. ubezpieczona prowadziła ewidencję czasu pracy jedynego kierowcy. Ubezpieczona organizowała spotkania zarządu z klientami, tzn. umawiała godziny i miejsce. Prowadziła też ewidencję ustaleń w formie mailowej. Ubezpieczona prowadziła sprawy kadrowe jednego pracownika i współpracowała z biurem prawno- rachunkowym, które obsługiwało spółkę. Prowadziła sprawy ubezpieczenia majątku firmy, korespondencję, obsługiwała biuro, brała udział przy tworzeniu strony internetowej firmy, tzn. udzielała informacji osobie tworzącej tą stronę, prowadziła też terminarz spotkań członków zarządu.

dowód: zeznania świadków- Ł. B. - zapis protokołu rozprawy k.55 , R. B. (2) zapis protokołu rozprawy k.131, zainteresowanego M. Z. (1) i ubezpieczonej zapis protokołu rozprawy k.104, dokumenty k.4-88, umowa najmu lokalu k.9293, akta osobowe ubezpieczonej k.59-73, umowa o pracę M. Z. (1) k.125, akta rentowe.

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów w aktach sprawy, których prawdziwości strony nie kwestionowały, akt osobowych ubezpieczonej, zeznań świadków, zainteresowanego i ubezpieczonej, którym dał wiarę jako zgodnym i uzupełniającym się wzajemnie.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie ubezpieczonej nie zasługiwało na uwzględnienie.

Art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, że składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe za ubezpieczonych, o których mowa w art. 16 ust. 1-3, 5, 6 i 9-12, obliczają, rozliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu w całości płatnicy składek. W myśl art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. Zgodnie z art. 20 ust. 1 . ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

Art. 66 ust. 1 pkt a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stanowi, że obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają:

1)osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, które są:

a)pracownikami w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,

W art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stwierdza się, że do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a, d-i i pkt 3, 11 i 35, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 5, 6 i 10.

W myśl art. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

Sąd Okręgowy wskazuje na ugruntowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, zgodnie z którym w ramach art. 41 ust. 12 i 13 ustawy systemowej, po przekazaniu przez płatnika składek raportu miesięcznego, przedkładanego zgodnie z art. 41 ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zakwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało ono wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (art. 58 k.c.).

Na podstawie art. 41 ust. 13 ustawy ZUS jest również uprawniony do zmiany przekazanych przez płatnika składek informacji o wysokości wynagrodzenia.

Sąd Okręgowy uznał, że zakwestionowanie w niniejszej sprawie przez organ rentowy wysokości ustalonego w umowie o pracę ubezpieczonej wynagrodzenia w wysokości łącznej 3.500 zł brutto miesięcznie jest uzasadnione.

Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności zajął się kwestią czy faktycznie nastąpiło takie ukształtowanie zakresu obowiązków ubezpieczonej już w fazie organizacji spółki, które mogło skutkować przyznaniem wynagrodzenia przekraczającego znacznie kwotę minimalnego wynagrodzenia. Zauważyć trzeba, że spółka w momencie zatrudnienia ubezpieczonej była dopiero w fazie organizacji, nie funkcjonowała w zakresie zaplanowanej działalności, bowiem po raz pierwszy spółka wynajęła samochód klientowi w grudniu 2013 r. Od stycznia 2014 roku spółka dysponowała drugim samochodem do wynajęcia. Także dopiero w drugiej połowie stycznia 2014 roku spółka otrzymała pierwsze zlecenia na naprawy samochodów osobowych i dostawczych do 3,5 tony. W pierwszym więc okresie ubezpieczona zakupiła tylko sprzęt do prowadzenia biura, nadzorowała remont przeprowadzany przez wspólników, poszukiwała też ofert lecz w tym zakresie brak efektów działalności ubezpieczonej. Mechanik K. rozpoczął pracę w warsztacie od marca 2014 r. za minimalnym wynagrodzeniem. Ilość czynności ubezpieczonej, mimo rozbudowanego formalnie zakresu czynności, była w sumie niewielka. Ubezpieczona faktycznie została zatrudniona jako pracownik biurowy, mimo, że dysponowała pieczęcią asystentki zarządu. Ilość czynności do wykonania w okresie od początku zatrudnienia była w sumie niewielka a zarząd organizując dopiero zakład nie wymagał także obsługi w zakresie uzasadniającym ustalone wynagrodzenie. Nie było też podstaw do przyznania ubezpieczonej od początku zatrudnienia dodatku za dyspozycyjność skoro dodatek ten miał rekompensować czynności ubezpieczonej związane z odbiorem wynajętych samochodów a pierwszy samochód spółka wynajęła dopiero w grudniu 2013 r., ponadto ilość zawartych umów (7 w trakcie całego zatrudnienia) i czynności z związane z obsługą tych umów nie uzasadniały przyznania takiego dodatku. W zakresie pozostałych czynności stwierdzić należy, że faktycznie ubezpieczona prowadziła jedynie swoje akta osobowe (mechanik K. zatrudniony został dopiero w marcu 2014 r.), R. B. (2) nie był pracownikiem spółki a jedynie z nią współpracował, a obsługą księgową spółki od początku jej działania zajmowało się biuro finansowo-księgowe, co powodowało, że do ubezpieczonej należało więc faktycznie odnotowywanie nielicznej korespondencji, wpisywanie faktur do zeszytu i odbiór faktur od R. B. (2). Ubezpieczona odbyła jedną podróż służbową, nie prowadziła sprawozdawczości, nie obsługiwała konferencji i porad, nie prowadziła rejestru zarządzeń i uchwał, bo ich nie było. Podkreślenia wymaga to, że ubezpieczona z zawodu była pedagogiem, nie miała szczególnego doświadczenia zawodowego, w poprzednim miejscu pracy, gdzie zatrudniona była jako kasjer i zarabiała kwotę 1800 zł. Spółka (...) zatrudniała tylko jednego pracownika dopiero od marca 2014r. za minimalnym wynagrodzeniem. Pracownik ten został zwolniony z uwagi na brak dostatecznej ilości pracy. Po rozpoczęciu nieobecności w pracy ubezpieczonej od marca 2014 r. i w trakcie całej nieobecności trwającej przez okres choroby i pobierania następnie zasiłku

macierzyńskiego na miejsce ubezpieczonej nie zatrudniono pracownika a obowiązki ubezpieczonej przejął prezes zarządu spółki. M. Z. (1) zatrudnił się w spółce od 1.10.2014 r. za wynagrodzeniem w kwocie 2000 zł. a więc znacznie niższym od wynagrodzenia ubezpieczonej, mimo, że spółka prowadziła już normalną działalność.

Sąd Okręgowy ocenił, że wynagrodzenie ustalone w spornej kwocie było także nieadekwatne do rodzaju powierzonych wnioskodawczyni obowiązków i odbiegało od wynagrodzenia otrzymywanego przez inne osoby zatrudnione w firmie. W świetle tak ustalonych okoliczności Sąd Okręgowy przyjął, że ustalenie wynagrodzenia ubezpieczonej na kwotę 3500 zł było czynnością sprzeczną z zasadami współżycia społecznego, a tym samym nieważną w myśl art. 58 § 2 k.c. Widoczny w sprawie problem polega na ustaleniu wynagrodzenia w zawartej umowie o pracę na krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia z ubezpieczenia społecznego jako wygórowanego świadczenia za wykonywaną pracę w celu uzyskania przez osobę ubezpieczoną naliczonych od takiej podstawy świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Zdaniem Sądu Okręgowego, nieważnością w przedmiotowej sprawie dotknięte zostały uzgodnienia stron umowy dotyczące wysokości wynagrodzenia za pracę (art.58 § 3 k.c.).

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r.(II UK 16/05 ;OSNP 2006/11-12/191) Sąd ten stwierdził, że „Nadmierne podwyższenie wynagrodzenia pracownika może być w zakresie prawa ubezpieczeń społecznych ocenione jako dokonane z zamiarem nadużycia prawa do świadczeń.”

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 r. (III UK 89/05 OSNP 2006/11-12/192, OSP 2007/4/41) Sąd Najwyższy uznał, że „Ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę może być, w konkretnych okolicznościach, uznane za nieważne jako dokonane z naruszeniem zasad współżycia społecznego, polegającym na świadomym osiągnięciu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu (art. 58 § 3 k.c. w związku z art. 300 k.p.)”.

W wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14.11.2014 r. (III AUa 172/14; LEX nr 1621153) wypowiedziano podobny pogląd: „Autonomia stron umowy o pracę w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązują nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także wzgląd na interes publiczny. Odpowiednie zastosowanie art. 58 k.c. prowadzi do wniosku, że postanowienia umowy o pracę sprzeczne z ustawą albo mające na celu jej obejście są nieważne, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, a sprzeczne z zasadami współżycia społecznego - nieważne bezwzględnie. Ocena wysokości wynagrodzenia uzgodnionego przez strony stosunku pracy na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych ma istotne znaczenie z uwagi na okoliczność, że ustalenie podstawy wymiaru składki z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy następuje w oparciu o przychód, o którym mowa w ustawie z 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, a więc wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne, a w szczególności wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty itp. Umowa o pracę wywołuje zatem nie tylko skutki bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, w tym w dziedzinie ubezpieczeń społecznych kształtując stosunek ubezpieczenia społecznego, w tym wysokość składki, co w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń. W związku z powyższym ocena postanowień umownych może i powinna być dokonywana także z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych, a więc nie tylko z punktu widzenia interesu pracownika (ubezpieczonego), ale także interesu publicznego.” Poglądy powyższe Sąd Okręgowy podziela, uznając, że mają one zastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy.

Sąd Okręgowy podkreśla, że organ rentowy nie zakwestionował samego faktu pracy ubezpieczonej w spółce (...) Sp. z o. o. w B. a jedynie uznał, że ustalenie kwoty wynagrodzenia w umowie o pracę ubezpieczonej jest nieważne i zdaniem Sądu Okręgowego, z omówionych wyżej przyczyn, organ rentowy prawidłowo uznał, iż wnioskodawczyni w spornym okresie podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania umowy o pracę, lecz z podstawą wymiaru składek w kwocie 1600 zł. a od 1.01.2014 r. w kwocie 1680 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na mocy art.477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w wyroku.

SSO Ewa Milczarek